

FULL NÚM. 2(1) : SECTOR PÚBLIC INSTITUCIONAL ESTATAL

Autor: Antoni Milian i Massana. Codi ORCID: 0000-0002-1750-3398

Lloc de creació: Universitat Autònoma de Barcelona

Data de creació: setembre de 2021

Assignatura: Dret administratiu I
Segon Curs

SECTOR PÚBLIC INSTITUCIONAL ESTATAL (art. 84 LRJSP)

----- administracions públiques -----
(art. 2.3 LRJSP)

I.- ORGANISMES PÚBLICS (art. 88 a 97 LRJSP)

I.1.- ORGANISMES AUTÒNOMS (art. 98 a 102 LRJSP)

Exemples:

Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS) (Llei 39/1995, de 19 de desembre —art. 1—; Reial decret 1214/1997, de 18 de juliol, pel qual s'estableix l'organització del Centre d'Investigacions Sociològiques). **Li correspon la realització d'estudis que contribueixin al coneixement científic de la societat espanyola o que proporcionin diagnòstics sobre situacions i assumptes socials i serveixin d'orientació als poders públics en les seves iniciatives normatives i executives (art. 3 L 39/1995).**

Mutualidad General de Funcionarios Civiles del Estado (MUFACE) (Reial decret legislatiu 4/2000, de 23 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre Seguretat Social dels funcionaris civils de l'Estat —art. 5—)

Confederaciones Hidrográficas (Organismos de Cuenca) (Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'aigües —art. 22—)

Instituto Nacional de Estadística (Llei 12/1989, de 9 de maig, de la funció estadística pública —art. 25—; Reial decret 508/2001, de 11 de maig —art. 1 dels Estatuts—). **Exerceix, entre altres, les funcions de coordinació general dels serveis estadístics de l'Administració General de l'Estat; la funció de la formació del cens electoral, l'elaboració i l'execució de projectes estadístics, la formació de censos generals, tant demogràfics com econòmics, l'aplicació i la vigilància del compliment de les normes del secret estadístic en**

l'elaboració de les estadístiques per a fins estatals (art. 26 L 12/1989; art. 2 de l'Estatut de l'Institut).

Organismo autónomo Jefatura Central de Tráfico (art. 6 del Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària)

I.2.- ENTITATS PÚBLIQUES EMPRESARIALS (art. 103 a 108 LRJSP)

Exemples:

Administrador de Infraestructuras Ferroviarias (ADIF) (Reial decret 2395/2004, de 30 de desembre, pel qual s'aprova l'Estatut de l'entitat pública empresarial Administrador d'Infraestructures Ferroviàries)

ADIF – Alta Velocidad (Reial decret llei 15/2013, de 13 de desembre —art. 1—; Reial decret 1044/2013, de 27 de desembre, pel qual s'aprova l'Estatut de l'entitat pública empresarial ADIF-Alta Velocitat) **Exerceix l'activitat de construcció i administració de les infraestructures ferroviàries d'alta velocitat** (art. 1.1 Rdl 15/2013).

Enaire (D'acord amb l'art. 18 de la Llei 18/2014, de 15 d'octubre, l'entitat pública empresarial Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (Aena), que havia estat creada per l'art. 82 de la Llei 4/1990, de 29 de juny, de pressupostos generals de l'Estat per a 1990, passa a denominar-se Enaire). L'article 7 del Reial decret llei 13/2010, de 3 de desembre, va crear la societat mercantil

estatal Aena Aeropuertos S.A., el capital social de la qual corresponia a l'entitat pública empresarial Aena. En virtut de la Llei 18/2014, l'esmentada societat mercantil estatal passa a denominar-se Aena, S.A. Enaire **exerceix les competències en matèria de navegació aèria i espai aeri (gestió del tràfic aeri)** (art. 7.3 Rdl 13/2010; art. 18.2 L 18/2014).

Fábrica Nacional de Moneda y Timbre – Real Casa de la Moneda (Reial decret 1114/1999, de 25 de juny —art. 1 dels Estatuts—). **Entre els fins de la Fàbrica hi figuren l'encunyació de monedes, la impressió de bitllets de banc, l'elaboració de bitllets de Loteria Nacional, l'estampació de segells, signes o efectes postals i de franqueig** (art. 2 de l'Estatut de l'Entitat). També pot encunyar medalles per a l'Estat o particulars i també pot estampar documents, segells, signes o efectes postals i de franqueig per a particulars.

Instituto de Crédito Oficial (ICO)

[Organismo Nacional de Loterías y Apuestas del Estado (Aquesta entitat pública empresarial es va extingir, amb la inscripció, en el registre mercantil, de la Sociedad Estatal Loterías y Apuestas del Estado (art. 14 del Reial decret llei 13/2010 de 3 de desembre, d'actuacions en l'àmbit fiscal, laboral i liberalitzadores per fomentar la inversió i la creació d'ocupació)]

RENFE – Operadora (Reial decret 2396/2004, de 30 de desembre, pel qual s'aprova l'Estatut de l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora). Segons l'art. 11 del Reial decret llei 22/2012, de 20 de juliol, pel qual s'adopten

mesures en matèria d'infraestructures i serveis ferroviaris, aquella entitat ha d'estructurar-se en quatre societats mercantils estatals, el capital social de les quals pertanyerà íntegrament a RENFE-Operadora. **L'objecte de l'Entitat Pública Empresarial RENFE – Operadora és la prestació de serveis de transport ferroviari, tant de viatgers com de mercaderies, que inclou el manteniment del material rodant i d'altres serveis o activitats complementàries o vinculades al servei ferroviari** (art. 3 de l'Estatut de l'Entitat).

I.3.- AGÈNCIES ESTATALS (art. 108 bis a 108 sexies LRJSP)

Exemples:

Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado (Reial decret 1495/2007, de 12 de novembre, pel qual es crea l'Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado i se n'aprova l'estatut). **Té com a objecte l'edició, la publicació, la impressió, la distribució, la comercialització i la venda del “Boletín Oficial del Estado” i altres publicacions oficials a les quals es refereix el seu estatut.**

Agencia Estatal de Meteorologia (AEMET) (Reial decret 186/2008, de 8 de febrer, pel qual s'aprova l'estatut de l'Agencia Estatal de Meteorologia). **Té com a objecte el desenvolupament, la implantació i la prestació dels serveis meteorològics de competència de l'Estat.**

Agencia Estatal de Investigación (Reial decret 1067/2015, de 27 de novembre, pel qual es crea l'Agencia

Estatut de Investigación i se n'aprova l'estatut, modificat pel Reial decret 1/2017, de 13 de gener).

II.- ENTITATS DE DRET PÚBLIC

II.1- AUTORITATS ADMINISTRATIVES INDEPENDENTS (art. 109 i 110 LRJSP)

Es regeix per la llei de la seva creació, els estatuts i la legislació especial dels sectors sotmesos a la seva supervisió, per la LRJSP, les altres normes de dret administratiu que li sigui d'aplicació i, en defecte de norma administrativa, pel dret comú.

Exemples:

Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (Llei 3/2013, de 4 de juny, de creació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència). [La seva constitució va implicar l'extinció de la Comisión Nacional de la Competencia, la Comisión Nacional de Energía, la Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones, la Comisión Nacional del Sector Postal, el Comité de Regulación Ferroviaria, la Comisión Nacional del Juego, la Comisión de Regulación Económica Aeroportuaria i el Consejo estatal de Medios Audiovisuales]. **La Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia té per objecte garantir, preservar i promoure el correcte funcionament, la transparència i l'existència d'una competència efectiva en tots els mercats i sectors**

productius, en benefici dels consumidors i usuaris (art. 1.2 L 3/2013). Exerceix la supervisió i el control, entre d'altres, dels mercats de comunicacions electròniques, postal, de comunicació audiovisual; dels sectors elèctric, del gas, ferroviari, i en matèria de tarifes aeroportuàries.

Comisión Nacional del Mercado de Valores (art. 16 i següents, i disposició transitòria desena, punt 2, del Reial decret legislatiu 4/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei del mercat de valors). Li correspon la competència en matèria de supervisió i inspecció dels mercats de valors i de l'activitat de les persones físiques i jurídiques que es relacionen en el tràfic dels valors, hi exerceix la potestat sancionadora; i vetlla per la transparència dels mercats de valors, la correcta formació dels preus en els mercats i la protecció dels inversors (art. 17 Rdl 4/2015). El text legal regula els sistemes espanyols de negociació, liquidació i registre d'instruments financers, i la prestació de serveis d'inversió. Entre els instruments financers hi ha els valors negociables, i dins d'aquests hi ha, per exemple, les accions de societats i els valors negociables equivalents, i determinats bons, cèdules i participacions (per exemple les hipotecàries),...

Consejo de Seguridad Nuclear (Llei 15/1980, de 22 d'abril, del Consell de Seguretat Nuclear). Té cura de la seguretat nuclear i de la protecció radiològica (art. 2 L 15/1980). Pot elaborar i aprovar instruccions de caràcter tècnic relatives a les instal·lacions nuclears i radioactives i les activitats relacionades amb la seguretat nuclear i la protecció radiològica. Aquestes

instruccions són normes tècniques que tenen caràcter vinculant per als subjectes afectats pel seu àmbit d'aplicació, una vegada notificades o, en el seu cas, publicades en el *Boletín Oficial del Estado*. Amb caràcter previ a l'aprovació, les instruccions s'han de comunicar al Congrés dels Diputats (art. 2, lletra a, L 15/1980).

Agencia Española de Protección de Datos, Autoridad Administrativa Independiente (art. 44 a 56 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals). **Li correspon supervisar l'aplicació de la llei orgànica i del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, del 27 d'abril, i, en particular, exercir les funcions establertes en l'article 57 i les potestats previstes en l'article 58 de l'esmentat reglament, en la llei orgànica i en les disposicions que la desenvolupen** (art. 47 Lo 3/2018).

Consejo de Transparencia y Buen Gobierno (art. 33 i següents de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern). **Els fins del Consell són, entre altres, promoure la transparència de l'activitat pública i salvaguardar l'exercici del dret d'accés a la informació pública** (art. 34 L 19/2013). Resol les reclamacions en matèria d'accés (art. 24 L 19/2013).

FROB (Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria) (Disposició addicional 20a LRJSP; art. 52 i següents de la Llei 11/2015, de 18 de juny, de recuperació i resolució d'entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió). **El FROB té com a finalitat gestionar els**

processos de resolució de les entitats de crèdit i de les empreses de serveis d'inversió en la fase executiva (art. 52 L 11/2015). El procediment de resolució s'aplica a una entitat quan sigui inviable o sigui previsible que ho vagi a ser en un futur i per raons d'interès públic i estabilitat financera sigui necessari evitar la liquidació concursal. Els processos de resolució persegueixen, entre altres objectius, assegurar la continuïtat de les activitats, serveis i operacions la interrupció de les quals podria pertorbar la prestació de serveis essencial per a l'economia real o l'estabilitat financera; prevenir el contagi de les dificultats d'una entitat, i protegir els dipositants que són titulars de fons garantits pel Fons de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit (art. 3 L 11/2015). Els instruments de resolució consisteixen en la venda del negoci de l'entitat objecte de resolució (per exemple, la transmissió de les seves accions o aportacions al capital social, la transmissió de tots o una part dels actius i passius de l'entitat); en la recapitalització de l'entitat objecte de resolució (pot consistir, per exemple, en l'adquisició d'accions o altres instruments de capital de l'entitat objecte de resolució, sense la contribució del Fons de Resolució Nacional o amb ella, de tal manera que l'entitat pugui tornar a complir les condicions per a continuar les seves activitats, mantenint la confiança dels mercats),... (art. 25.1; 26.1; 50.1, lletra b; 40.2 L 11/2015). Entre les facultats del FROB hi ha, per exemple, la de transmetre o ordenar la transmissió d'accions o d'altres instruments financers de l'entitat, qualsevol qui en sigui el titular (art. 64.1, lletra c, L 11/2015). El FROB està subjecte l'ordenament jurídic privat, llevat quan actua en l'exercici de les potestats administratives que té conferides. Els actes administratius dictats pel FROB per a

l'aplicació dels instruments de resolució són immediatament eficaços (art. 65 L 11/2015). L'article 59 L 11/2015 regula el deure de secret. Sobre el compliment de la normativa espanyola i de la Unió Europea en matèria de competència i ajudes d'Estat: article 60 L 11/2015.

Banco de España (Disp. adicional dinovena LRJSP: es regeix pel TFUE, Estatuts del Sistema Europeu de Bancs Centrals i del BCE, Reglament (UE) núm. 1024/2013 del Consell, Llei 13/1994, d'1 de juny, d'autonomia del Banc d'Espanya i, en darrer terme, LRJSP)

Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal (Es regeix per la Llei Orgànica 6/2013, de 14 de novembre, de creació de l'Autoritat independent de responsabilitat fiscal, i, d'acord amb l'article 8.1, també per la Llei Orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, i la seva normativa de desplegament). **Té com a objecte garantir el compliment efectiu per les administracions públiques del principi de estabilitat pressupostària a través de l'avaluació contínua del cicle pressupostari, de l'endeutament públic i l'anàlisi de les previsions econòmiques** (art. 2 Lo 6/2013)

II.2. - ALTRES ENTITATS DE DRET PÚBLIC

Exemples:

Entitats gestores, serveis comuns i altres organismes i entitats que integren l'administració de la Seguridad Social (Disp. adicional trezena LRJSP: es regeixen

pel règim dels organismes autònoms amb algunes excepcions importants). Són entitats gestores: l'Institut Nacional de la Seguridad Social (INSS), l'Institut Nacional de la Salud (INSALUD), i l'Institut de Migraciones y Servicios Sociales (IMSERSO). La Tesorería General de la Seguridad Social, seria un servei comú.

Agencia Estatal de Administración Tributaria (Disp. adicional dissetena LRJSP: es regeix per la seva legislació específica i, supletòriament, per la LRJSP)

Autoridades Portuarias i Puertos del Estado (Disp. adicional dotzena LRJSP)

Sociedad Estatal de Participaciones Industriales (SEPI) (Llei 5/1996, de 10 de gener, de creació de determinades entitats de dret públic)

----- no són administracions públiques -----
(art. 2.3 LRJSP)

III.- ENTITATS DE DRET PRIVAT

III.1.- SOCIETATS MERCANTILS ESTATALS (art. 111 a 117 LRJSP)

Exemples:

Sociedad Estatal Correos y Telégrafos, S. A., S. M. E. (art. 58 de la Llei 14/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social; Ordre HAP/583/2012, de 20 de mars, que publica l'acord del Consell de Ministres pel qual, entre altres coses, s'incorpora la totalitat de les accions de titularitat de l'Administració General de l'Estat a favor del SEPI).

Sociedad Estatal Loterías y Apuestas del Estado, S. M. E., S. A. (art. 14 del Reial decret llei 13/2010, de 3 de desembre, d'actuacions en l'àmbit fiscal, laboral i liberalitzadores per fomentar la inversió i la creació d'ocupació).

Sociedad Estatal de Gestión Inmobiliaria de Patrimonio, S.A. (SEGIPSA) (Disposició addicional desena de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques)

Corporación de Radio y Televisión Española, S.A. (article 5 i següents de la Llei 17/2006, de 5 de juny, de la ràdio i la televisió de titularitat estatal, i disposició addicional 5 de la Llei 7/2010, de 31 de mars, general de la comunicació audiovisual)

Sociedad Estatal Aguas de las Cuencas Mediterráneas, S.A. (ACUAMED) (Creada d'acord amb l'art. 132 del text refós de la Llei d'aigües, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol)

Empresa de Transformación Agraria, S. A., S. M. E., M. P. (TRAGSA) (Disposició addicional vint-i-quatrena

de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic)

Aena S. A. (Art. 18 de la Llei 18/2014, de 15 d'octubre, d'aprovació de mesures urgents per al creixement, la competitivitat i l'eficiència, i art. 7 del Reial decret llei 13/2010, de 3 de desembre, d'actuacions en l'àmbit fiscal, laboral i liberalitzadores per fomentar la inversió i la creació d'ocupació). **Exerceix les funcions i obligacions en matèria de gestió i explotació dels serveis aeroportuaris** (art. 7.1 del Rdl 13/2010, de 3 de desembre).

III.2.- FUNDACIONS DEL SECTOR PÚBLIC ESTATAL (art. 128 a 136 LRJSP)

Exemples:

Fundación Española para la Ciencia y Tecnología, F.S.P. (FECYT)

Fundación Colección Thyssen Bornemisza

III.3.- FONS SENSE PERSONALITAT JURÍDICA (art. 137 a 139 LRJSP)

Exemples:

Fondo de Financiación a Comunidades Autónomas (art. 6 del Reial decret llei 17/2014, de 26 de desembre, de mesures de sostenibilitat financera de les comunitats

autònomes i entitats locals i altres de caràcter econòmic) **Entre els objectius del Fons hi ha el d'aportar liquiditat a les comunitats autònomes per tal que puguin fer front a les seves obligacions de pagament en un moment de dificultat econòmica a canvi del compliment d'un conjunt de condicions fiscals i financeres, i perquè puguin disposar d'un finançament suficient per a la despesa social.** [Inclou, com a compartiment del Fons, l'antic Fondo de Liquidez Autonómico (FLA) que havia creat el Reial decret llei 21/2012, de 13 de juliol]

Fondo de Financiación a Entidades Locales (art. 7 del Reial decret llei 17/2014, de 26 de desembre, de mesures de sostenibilitat financera de les comunitats autònomes i entitats locals i altres de caràcter econòmic). És un Fons semblant al **Fondo de Financiación a Comunidades Autónomas**, però adreçat a fer front a les dificultats financeres de les entitats locals.

Fondo para la promoción del desarrollo (FONPRODE) (Llei 36/2010, de 22 d'octubre, del Fons per a la promoció del desenvolupament). **Finalitats, entre altres, d'erradicar la pobresa, la defensa dels drets humans, promoció del desenvolupament humà i sostenible en els països empobrits.**

Fondo para la Adquisición de Activos Financieros (Reial decret llei 6/2008, de 10 d'octubre, pel qual es crea el Fons per a l'adquisició d'actius financers). **Finalitat de recolzar l'oferta de crèdit a l'activitat productiva**

d'empreses i particulars mitjançant l'adquisició d'actius financers.

Fondo de Resolución Nacional (art. 53.1, a, de la Llei 11/2015, de 18 de juny, de recuperació i resolució d'entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió). Aquest Fons el gestiona i l'administra el FROB. Té com a finalitat finançar les mesures de resolució que executi el FROB. Es finança amb aportacions de les entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió. Els recursos financers del Fons han d'arribar, almenys, a l'1% dels dipòsits garantits de totes les entitats.

----- dubtós que siguin administracions públiques i estan a cavall
entre les entitats de dret públic i de dret privat -----
(art. 2.3 LRJSP)

IV.- CONSORCIS (art. 118 a 127 LRJSP)

----- no són administracions públiques, però hi ha
jurisprudència que considera que en són -----
(art. 2.3 LRJSP)

V.- UNIVERSITATS PÚBLIQUES (Autonomia garantida per l'art. 27.10 CE + art. 2.2, lletra c LRJSP: normativa específica i supletòriament LRJSP)

Al sector públic institucional estatal pertanyen les Universitats públiques no transferides (art. 84.1, lletra g LRJSP). D'acord amb l'art. 84.3 LRJSP: es regeixen per la Llei general pressupostària en allò que els sigui d'aplicació, per la normativa específica i, supletòriament, LRJSP)